

LAUREA - AMMATTIKORKEAKOULU

ASUNTOMESSUJEN
TURVALLISUUSSUUNNITELMAN
LAATIMINEN

Juhapekka Haikonen

2005 Espoo

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU
LEPPÄVAARA

ASUNTOMESSUJEN TURVALLISUUSSUUNNITELMAN
LAATIMINEN

Juhapekka Haikonen
Turvallisuusalan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Lokakuu 2005

Juhapekka Haikonen

Asuntomessujen turvallisuussuunnitelman laatiminen

Vuosi 2005

Sivumäärä 17

Asuntomessut on Suomen suurin vuosittain järjestettävä yleisötapahtuma. Asuntomessujen keskimääräinen kävijämäärä on vuosien varrella vakiintunut noin 150 000:n vieraaseen. Yleisötapahtumaa varten järjestäjän on laadittava turvallisuussuunnitelma. Suuressa yleisötilaisuudessa on aina monia riskejä ja turvallisuussuunnitelmalla pyritään hallitsemaan kaikkia ennalta arvattavia ongelmia.

Turvallisuussuunnitelman kohteena oli Laukaan 2003 asuntomessut 11.7. – 10.8.2003. Turvallisuussuunnitelma rajattiin niin, että asuntomessujen etäkohteet eivät kuuluneet turvallisuussuunnitelman piiriin.

Turvallisuussuunnitelman laatimisesta oli vastuussa asuntomessujen projektipäällikkö, jonka toimeksiannosta laadin messuille turvallisuussuunnitelman. Suunnitelman tarkoituksena oli turvata messuvieraiden ja messujen työntekijöiden turvallisuus sekä messujen häiriötön sujuminen.

Perehdyin kohteeseen yhdessä asuntomessujen eri toimintojen asiantuntijoiden ja vastuuhenkilöiden kanssa. Jaoimme messut toiminnallisesti ja alueellisesti eri osa-alueisiin, joihin tunnistimme riskit ja analysoimme ne. Analysoinnin perusteella laadimme ennaltaehkäiseviä ja toiminnallisia ohjeita riskien hallitsemiseksi. Laadin turvallisuussuunnitelman osittain liitemuotoon, jolloin eri toimijat pystyivät helposti selvittämään oman toiminta-alueensa toiminnot ja ohjeet.

Messujen puolesta turvallisuussuunnitelman hyväksyi messujen projektipäällikkö, joka toimitti sen edelleen tarvittavilta osin pelastusviranomaisen ja poliisin hyväksyttäväksi.

Asiasanat: turvallisuussuunnitelma, suuri yleisötilaisuus, yhteistoiminta, messut, projektipäällikkö, aluevalvoja.

Juhapekka Haikonen

The Housing Fair safety plan

Year	2005	Pages	17
------	------	-------	----

The Housing Fair is the biggest annually organised public event in Finland. Approximately 150.000 people visit the Housing Fair every year. The organizer must draw up a safety plan for a public event. A safety plan tries to evaluate all the possible risks and problems which might occur in a public event.

This safety plan was drawn up for the Housing Fair held in Laukaa from July 11th to August 10th in 2003. The distant houses were excluded from this plan.

A project manager is responsible for drawing up a safety plan. I was asked by the project manager to write a safety plan. The purpose of a safety plan is to take care of both the employees' as well as visitors' security. In addition, the purpose was to make sure that the Housing Fair takes place without troubles.

I got familiar with the Housing Fair together with the Fair's specialists and responsible persons. We divided the evaluation of the Fair into different categories based on their function. The risks were evaluated and analyzed. Based on the analysis we created preventive and functional instructions to handle the risks. The safety plan was partly in attachments. Due to these attachments, different operators were able to find out their own operations and directions.

The project manager of the Fair checked and approved the safety plan. It was sent to the police and the safety authorities to be accepted.

Keywords: safety plan, public event, cooperation, fair, project manager, local guard

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	3
2	TEOREETTINEN TAUSTA	4
2.1	Käsitteitä	4
2.2	Lakien vaatimukset.....	5
2.2.1	Pelastustoimilaki	5
2.2.2	Kokoontumislaki	5
2.2.3	Työturvallisuuslaki ja työsopimuslaki	6
2.3	Viranomaisvalvonta	6
2.4	Järjestäjän intressit.....	7
3	TUTKIMUSAINEISTOT JA –MENETELMÄT	7
4	PROJEKTIN TOTEUTTAMINEN	8
4.1	Asuntomessujen projektiorganisaatio	8
4.2	Turvallisuussuunnitelman tilaajan vaatimukset	8
4.3	Suunnitelman laatiminen	9
4.3.1	Kohteeseen perehtyminen.....	9
4.3.2	Riskien tunnistaminen.....	9
4.3.3	Hallintamenetelmät.....	10
4.3.4	Toteuttaminen ja seuranta	11
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	12
6	TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	13
6.1	Nykyinen lainsäädäntö	13
6.2	Turvallisuussuunnitelman puutteet.....	14
7	OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	15
7.1	Tavoitteiden saavuttaminen	15
7.2	Tekemisessä esiintyneitä ongelmia.....	15
7.3	Omat vahvuuteni	15
7.4	Omat heikkouteni	16
7.5	Ammatillinen edistymiseni	16
7.6	Turvallisuussuunnitelman jatko	16
	LÄHTEET	17

1 JOHDANTO

Tässä raportissa käsittelen asuntomessujen turvallisuussuunnitelmaa ja sen laatimista. Ensimmäisenä asuntomessujen turvallisuussuunnitelmana Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelmalla on tarkoitus olla apuna tulevien asuntomessujen turvallisuussuunnitelmia laadittaessa. Vaikka Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelma ei ole salainen, jätin turvallisuussuunnitelman tilaajan pyynnöstä ainoastaan heidän käyttöönsä. Tämän takia tässä raportissa ei julkaista asuntomessujen turvallisuussuunnitelmaa.

Asuntomessujen paikkakunnat vaihtuvat vuosittain, mutta tietyt perusasiat pysyvät muuttumattomina. Raportissa annan lisävalaistusta ongelmiin, joihin en osannut paneutua vuoden 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelmassa.

Yleisötilaisuuden järjestäjän on lakien; pelastustoimilaki, kokoontumislaki, työturvallisuuslaki ja työsopimuslaki, mukaan velvoitettu laatimaan turvallisuussuunnitelman. Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelma laadittiin asuntomessujen projektipäällikölle, jolle luovutin turvallisuussuunnitelman ennen messujen alkua.

Asuntomessujen turvallisuussuunnitelman keskeisimpänä ongelmana oli tunnistaa yleisöä, henkilökuntaa, vapaaehtoistyövoimaa, omaisuutta ja ympäristöä uhkaavat riskit. Tavoitteena oli häiriötön yleisötilaisuus ja sen riskien hallitseminen. Asuntomessujen projektipäällikön johdolla messut jaettiin alueisiin, joiden asiantuntijoiden kanssa tutustuin kohteisiin ja niiden riskeihin. Kohteiden asiantuntijoiden kanssa pyrin löytämään oikeat riskienhallintakeinot ja sovittamaan ne yhteen sujuvan messutapahtuman kanssa.

Laadin turvallisuussuunnitelman niin, että toiminnan pääpaino oli riskejä ennalta estävässä toiminnassa, riskien toteutuessa toiminnan ohjeistamisessa ja työntekijöiden ja vapaaehtoisten riskienhallinnan kehittämisessä.

2 TEOREETTINEN TAUSTA

2.1 Käsitteitä

Tässä kappaleessa perehdytään asuntomessujen turvallisuussuunnitelmassa käytettäviin keskeisimpiin käsitteisiin. Monet turvallisuussuunnitelmassa käytävistä käsitteistä ovat turvallisuusalan ammattilaisille tuttuja. Koska asuntomessujen turvallisuussuunnitelma laadittiin sekä turvallisuusalan ammattilaisille että ei ammattilaisille, joitain käsitteitä on syytä kirjoittaa auki.

Aluevalvoja on rakennusalan ammattilainen, jonka päätehtävänä on toimia kunnan ja asuntomessualueen rakentajien yhteyshenkilönä sekä ohjata ja valvoa messutalojen rakentamista. Hän huolehtii muun muassa rakentamisaikaisesta liikenteestä ja kuljetuksista.

Esittelykohde on asuntomessujen yksittäinen rakennus, johon yleisöllä on pääsy asuntomessujen alueella. Jokaisessa esittelykohteessa on messujen aukioloaikana aina vähintään yksi kohde-esittelijä paikalla.

Turvallisuussuunnitelma on dokumentti niistä toimenpiteistä, joilla ennaltaehkäistään onnettomuuksia ja vahinkotilanteita, jotka kohdistuvat ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön. Turvallisuussuunnitelmassa annetaan oikeita toimintaohjeita varautumisesta huolimatta tapahtuneissa onnettomuustilanteissa.

Riski on vahingon mahdollisuus.

Riskienhallinta on riskien tunnistamista, arviointia, hallintatoimenpiteitä ja varautumista vahinkojen varalle.

2.2 Lakien vaatimukset

Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelmassa paneuduttiin messualueen asuntomessujen aikaiseen toimintaan. Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli taata yleisön, työntekijöiden, vapaaehtoisten, omaisuuden ja ympäristön turvallisuus sekä messujen häiriötön sujuminen. Lait, jotka turvallisuussuunnitelman laatimista ja riskien hallintaa edellyttävät ovat: pelastustoimilaki ja kokoontumislaki. Lisäksi työturvallisuuslaki ja työsopimuslaki edellyttävät riskien hallintaa. Ravintola-, lastenhoito- ja lemmikkienhoitopalvelut huolehtivat asuntomessujen projektipäällikön johdolla oman turvallisuutensa koordinoinnista ja yhteensovittamisesta koko asuntomessujen turvallisuussuunnitelmaan.

2.2.1 Pelastustoimilaki

Pelastustoimilaki 561/1999 ja pelastustoimiasetus 857/1999 on kumottu pelastuslailla 468/2003 ja valtioneuvoston asetuksella pelastustoimesta 787/2003. Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelmaa laadittaessa voimassa oli pelastustoimilaki 561/1999 ja pelastustoimiasetus 857/1999. Pelastustoimilaki määräsi tehtäväksi turvallisuussuunnitelman. Pelastuslaki velvoittaa pelastussuunnitelman laatimiseen.

2.2.2 Kokoontumislaki

Kokoontumislaila, 530/1999, turvataan yleisöä ja ympäristöä. Yleisötilaisuus on järjestettävä osanottajien tai sivullisten turvallisuutta vaarantamatta ja heidän oikeuksiaan loukkaamatta. Tällaista tilaisuutta järjestettäessä on huolehdittava siitä, ettei kokoontumisesta aiheudu huomattavaa haittaa ympäristölle (Kokoontumislaki 3§).

Poliisi voi tarvittaessa antaa yleisen kokouksen tai yleisötilaisuuden järjestämisestä ennakolta tai tilaisuuden aikana ohjeita ja määräyksiä: yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terveyden, omaisuuden tai ympäristön vahingoittumisen estämiseksi taikka ympäristölle aiheutuvan haitan rajoittamiseksi, sivullisten oikeuksien turvaamiseksi ja liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi(Kokoontumislaki 20§).

2.2.3 Työturvallisuuslaki ja työsopimuslaki

Työturvallisuuslailla, 738/2002, ja työsopimuslailla, 55/2001, määrätään työnantajan velvollisuuksia työntekijää ja vapaaehtoisia kohtaan. Lakien tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ennalta ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden haittoja(Työturvallisuuslaki 1§).

Työturvallisuuslaissa säädetään työnantajan velvollisuudesta huolehtia työntekijöiden ja vapaaehtoisten turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työntekijälle on annettava riittävä opetus ja ohjaus sekä työtehtävissä että hälytys-, turvallisuusensiapu- ja pelastusvälineiden ohjeissa(Työturvallisuuslaki 45§, 46§).

2.3 Viranomaisvalvonta

Turvallisuussuunnitelman toteutumisen valvonnasta vastasi Laukaan palopäällikkö, Laukaan poliisi ja Keski-Suomen työsuojelupiiri.

Asuntomessujen turvallisuussuunnitelman kopio toimitettiin alueen pelastusviranomaiselle tämän antamien ohjeiden mukaan(Pelastustoimiasetus 11§).

Asuntomessujen liikennejärjestelyt ja turvallisuussuunnitelmaan kuuluvan liikenneohjaajien ohjeistuksen ja liikenneopasteiden lainmukaisuuden sekä tilaisuuden yleisen järjestyksen ja turvallisuuden hyväksyi ja valvoi Laukaan poliisi (Kokoontumislaki 20§).

Työsopimuslain ja työturvallisuuslain vaatimusten noudattamista valvoi Keski-Suomen työsuojelupiiri (Työsopimuslaki 13 luku 12§, työturvallisuuslaki 9 luku 65§).

2.4 Järjestäjän intressit

Turvallisuussuunnitelman laatimisesta vastasi asuntomessujen projektipäällikkö. Projektipäällikkö huolehti myös siitä, että turvallisuussuunnitelma oli kaikkien työntekijöiden tiedossa ja käytettävissä.

Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli saada jokaisessa toimintakohteessa tunnistettua ja arvioitua riskit, ennalta ehkäistä tunnistettuja riskejä ja antaa ohjeet oikeasta toiminnasta riskin toteutuessa.

3 TUTKIMUSAINEISTOT JA –MENETELMÄT

Asuntomessujen turvallisuussuunnitelman tutkimusongelmana oli miten saada tämän yleisötilaisuuden riskit hallintaan. Tehtävänäni oli asuntomessujen riskien tunnistaminen ja arviointi, ennalta ehkäisevien toimenpiteiden laatiminen sekä oikeiden toimintojen ohjeistaminen ja kouluttaminen riskitilanteita varten.

Aiemmistä asuntomessuista ei ollut käytettävissä muuta dokumentoitua tietoa, kuin vierailijamäärä. Asuntomessujen projektipäälliköllä oli käytettävissään edellisten messujen projektipäälliköltä saamia tietoja, messukyselyn perusteella havaituista epäkohdista. Viranomaisilla sekä poliisi- että pelastusviranomaisilla oli edellisen vuoden asuntomessualueen hälytystilastot käytettävissään. Tutkimusmenetelmänä käytin laadullista eli kvalitatiivista haastattelututkimusta ja riskien tunnistusmenetelmänä potentiaalisten ongelmien analyysiä.

4 PROJEKTIN TOTEUTTAMINEN

Asuntomessut järjestetään heinä- elokuussa vuosittain vaihtuvalla paikkakunnalla. Suomen asuntomessut osuuskunta järjestää messut ja järjestelypaikkakunta vastaa messujen järjestelyistä.

4.1 Asuntomessujen projektiorganisaatio

Turvallisuuspäällikkönä asuntomessuilla toimi projektipäällikkö. Hänen varahenkilönään oli aluepäällikkö, joka myös vastasi ympäristöhaittojen ehkäisystä. Järjestyksenvalvonnan, messuoppaiden, liikenteenohjauksen ja pysäköinninvalvonnan vastuuhenkilönä oli erikseen nimetty henkilö.

Muut tahot, joiden kanssa tein yhteistyötä turvallisuussuunnitelman osalta olivat: messujen kohde-esittelystä vastaavat, paikallinen pelastusviranomaisen, paikallinen poliisi ja paikallinen kaavoitusviranomaisen. Muiden tarvittavien henkilöiden tai ryhmien, mm. media, kanssa yhteistyö hoidettiin asuntomessujen projektipäällikön kautta.

4.2 Turvallisuuksuunnitelman tilaajan vaatimukset

Turvallisuuksuunnitelman tilaajan, Laukaan 2003 asuntomessuorganisaatio, mukaisesti turvallisuussuunnitelman pääpaino on yleisön turvallisuudessa ja messujen häiriöttömässä sujumisessa. Turvallisuuksuunnitelman tarkoituksena oli saada asuntomessutapahtumalle toimivuuden kannalta lisäarvoa. Turvallisuus oli messutapahtuman eräs kulmakivi. Laukaan 2003 asuntomessujen suojattavia kohteita olivat: messuvieraat, messuvieraiden omaisuus, näytteilleasettajat ja heidän omaisuutensa, raha ja materiaalivirrat.

4.3 Suunnitelman laatiminen

4.3.1 Kohteeseen perehtyminen

Jaoimme messut yhdessä projektipäällikön kanssa toiminnallisesti ja alueellisesti eri osa-alueisiin. Perehdyin asuntomessujen toiminta-alueeseen projektipäällikön kanssa. Yksittäisiin kohteisiin perehdyin yhdessä asuntomessujen eri toimintojen asiantuntijoiden ja vastuuhenkilöiden kanssa.

4.3.2 Riskien tunnistaminen

Riskien tunnistaminen tehtiin riskien hallitsemiseksi. Lisäksi oli tarpeellista selvittää kohdevastaavien kanssa tarvittavan henkilöstön ja turvallisuuden tarvittavan materiaalin määrä ja henkilöstön koulutustarve toimintapisteittäin.

Kävin asuntomessujen toimintakohteet läpi yhdessä jokaisen kohdevastaavan kanssa. Kohteita tarkasteltiin keskustelemalla ja arvioidun käytön mukaan. Jokainen riskiksi havaittu paikka ja sen vaativa toiminta kirjattiin ylös.

Riskien tunnistamisen jälkeen kävin jokaisen riskiksi luokitellun asian läpi yhdessä kohdevastaavan ja aluepäällikön kanssa riskitaulukon avulla. (Kuva 1, Pk-yrityksen riskienhallinta)

Tapahtuman Todennäköisyys	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Epätodennäköinen	Merkityksetön riski (1)	Vähäinen riski (2)	Kohtalainen riski (3)
Mahdollinen	Vähäinen riski (2)	Kohtalainen riski (3)	Merkittävä riski (4)
Todennäköinen	Kohtalainen riski (3)	Merkittävä riski (4)	Sietämätön riski (5)

Ennen riskitaulukon käyttöä opastin kohdevastaavat ja aluepäällikön riskitaulukon käyttöön.

Kohteeseen tutustumisen yhteydessä merkityksettömiksi luokiteltuja riskejä ei kirjattu ylös. Vähäisen, kohtalaisen tai merkittävän luokituksen riskeihin laadin yksilölliset toimintaohjeet kohteiden vastaaville. Sietämättömän riskiluokituksen riskejä ei ollut kuin yksi, alueen sisäpuolelle jäänyt uimaranta, joka suljettiin messujen ajaksi.

Riskien kokonaisluokitukseen vaikutti seurauksen ja todennäköisyyden lisäksi kohteen valvomisen vaikeus.

4.3.3 Hallintamenetelmät

Riskien ennaltaehkäisyssä kiinnitettiin erityinen huomio messuvieraiden opasteiden selkeyteen ja yksiselitteisyyteen. Henkilökunnan ja vapaaehtoisten kouluttamisesta ja harjoittelusta vastasi kohdevastaava. Työntekijöiden valvonnasta vastasi projektipäällikkö yhdessä kohdevastaavien ja aluepäällikön kanssa. Järjestyksenvalvonnan, messuoppaiden, esittelykohteiden, liikenteenohjauksen ja pysäköinninvalvonnan kohdevastaava raportoi päivittäin tapahtumista suoraan turvallisuuspäällikölle.

Liikenteenohjaajat, järjestyksenvalvojat, kohde-esittelijät ja messuoppaat veloitettiin opiskelemaan alkusammutustoimenpiteet, avun hälyttämisen ja opastamaan vierailijat turvalliseen paikkaan onnettomuuden uhatessa tai välittömästi sen jälkeen. Pelastuslain mukaan yhteisö on velvollinen ehkäisemään vaaratilanteita ja omatoimisesti varauduttava kykenemiinsä pelastustoimenpiteisiin. (Pelastustoimilaki 8§) Kaikille muillekin asunomessuilla töissä olleille varattiin mahdollisuus alkusammutuskoulutukseen. Alkusammutus-, avunhälyttämis- ja onnettomuustilannetoimintakoulutuksesta vastasi Laukaan palokunta. Liikenteenohjauskoulutuksesta vastasi Laukaan poliisi.

Aluepäällikkö vastasi sekä palkattujen henkilöiden että vapaaehtoistyövoiman työturvallisuuskoulutuksesta. Ensiapukoulutuksen antoi Laukaan punainen risti ja hälytys-, turvallisuus- ja pelastusvälineiden käytön koulutti Laukaan palokunta.

Asuntomessujen ajan Laukaassa partioi vähintään yksi tunnuksellinen poliisiauto ympäri vuorokauden. Laukaan palokunnan päivystystä lisättiin asuntomessujen ajaksi niin, että yksi paloauto ja yksi ambulanssi oli jatkuvassa hälytysvalmiudessa.

4.3.4 Toteuttaminen ja seuranta

Varsinaisen turvallisuussuunnitelman luovutin asuntomessujen projektipäällikölle toteuttamista varten. Toteutumisen valvonnasta vastasi asuntomessupaikkakunnan pelastusviranomaisen. Toimitin asuntomessujen turvallisuussuunnitelman kopion Laukaan palopäällikölle tämän antamien ohjeiden mukaan (Pelastustoimiasetus 11§, nykyisin VNA pelastustoimesta 9§). Asuntomessujen liikennejärjestelyt ja turvallisuussuunnitelmaan kuuluvan liikenteenohjaajien ohjeistuksen ja liikenneopasteiden lainmukaisuuden hyväksyi Laukaan poliisilaitoksen asuntomessuista vastannut poliisihenkilö.

Laadin järjestyksenvalvonnan, messuoppaiden, liikenteenohjauksen ja pysäköinninvalvonnan vastuuhenkilön kanssa jokaiselle toimintaohjeet ja päivittäisraportointilomakkeet, jotka asuntomessujen projektipäällikkö ja aluevastaava hyväksyivät.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Asuntomessujen toimintojen jakaminen turvallisuussuunnitelmassa osiin ja jokaisen osion käsitteleminen yksinään oli onnistunut ratkaisu. Yhteistyö eri tahojen kanssa sujui kitkattomasti. Henkilökohtaisilla tapaamisilla, sähköpostilla ja puhelimitse hoidetussa tiedonkulussa ei heidän ja minun välillä ollut ongelmia.

Laukaan asuntomessujen riskienhallintajärjestelyt onnistuivat hyvin. Merkittäviä henkilövahinkoja ei sattunut. Asuntomessualueelle jouduttiin kutsumaan ambulanssi neljä kertaa. Kaikissa tapauksissa kyseessä oli sairaskohtaus. Vapaaehtoistyöntekijät pystyivät antamaan ensiapua ja hälyttämään apua annettujen ohjeiden mukaan.

Tapaturmiksi luokiteltuja onnettomuuksia sattui messujen aikana 14 kappaletta. Kaikki järjestäjän tietoon tulleet onnettomuudet tapahtuivat esittelykohteiden sisä- tai ulkoportaissa. Kohteiden esittelijät antoivat tarvittavan ensiavun ja opastivat loukkaantuneen jatkohoitoon. Yhtään onnettomuudesta johtuvaa korvausvaatimusta ei asuntomessujen järjestäjälle tullut.

Ympäristö ja asuntomessujen esittelykohteet kestivät messujen aikaisen rasituksen hyvin. Asuntomessualueelle ei messujen aikana havaittu kenenkään, ei yö- eikä aukioloaikana, tunkeutuneen luvattomasti

Turvallisuushenkilöstön palaute turvallisuussuunnitelmasta oli positiivinen, turvallisuussuunnitelman toimintaohjeiden jakaminen liitetiedostoihin pidettiin hyvänä. Asuntomessujen järjestelyorganisaation henkilöstö ei esittänyt jälkipalaverissa parantamishdotuksia asuntomessujen turvallisuussuunnitelmaan.

6 TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

6.1 Nykyinen lainsäädäntö

Yleisötilaisuuksien turvallisuussuunnitelmien laatijaa velvoittaa nykyään pelastuslain, kokoontumislain, työturvallisuuslain ja työsopimuslain lisäksi laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta 75/2004.

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuuslailla turvataan yleisöä, työntekijöitä, vapaaehtoisia, omaisuutta ja ympäristöä. Laki koskee tavaroita, joita elinkeinonharjoittaja valmistaa, pitää kaupan, myy tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa, sekä kuluttajapalveluksia, joita tarjotaan, suoritetaan, pidetään kaupan, myydään tai muutoin luovutetaan(Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta 1§).

Yleisötilaisuuden turvallisuussuunnitelman vaatimus tulee lain 2 §:stä. Lakia sovelletaan kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluksiin siltä osin kuin niiden aiheuttamien terveys- ja omaisuusvaarojen ehkäisemisestä ei muussa lainsäädännössä ole säännöksiä, joissa edellytetään vähintään samaa turvallisuustasoa(Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta 1§).

Elinkeinoharjoittajan sekä muun palvelun tarjoajan velvollisuudet määritellään lain 3 §:ssä. Elinkeinoharjoittajan sekä muun palvelun tarjoajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalveluksesta ei aiheudu vaaraa kuluttajan tai kuluttajaan rinnastettavan henkilön taikka palveluksen vaikutuspiiriin kuuluvan muun henkilön terveydelle tai omaisuudelle. Elinkeinoharjoittajalla ja muulla palvelun tarjoajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalveluksesta sekä niihin liittyvistä riskeistä(Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta 1§).

Yleisötilaisuuden järjestäjän on palveluntarjoajana tiedostettava yleisötilaisuuden vaarat asiakkaan ja tilaisuuden vaikutusalueeseen kuuluvan henkilön terveydelle ja omaisuudelle.

Paikallinen kuluttajaneuvoja on velvollinen lain mukaan tarkastamaan ja valvomaan tilaisuuden toimintaa yleisöpalveluiden osalta (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta 8§ ja 11§).

6.2 Turvallisuussuunnitelman puutteet

Tulevien asuntomessujen organisaation työjärjestyksessä mainitaan, että projektipäällikkö vastaa turvallisuussuunnitelman laatimisesta ja että hän toimii asuntomessujen turvallisuuspäällikkönä. Tällä menettelyllä saadaan ohjattua turvallisuuteen vaikuttavat tiedot suoraan asuntomessujen turvallisuuspäällikölle.

Tulevilla asuntomessuilla tiedottajan vastuulle lisätään ulkoisen tiedottamisen lisäksi vastuu sisäisestä tiedottamisesta. Laukaan asuntomessuilla sisäisen tiedottamisen vastuuta ei erikseen nimetty kenellekään.

Vierailijoille osoitetussa kyselyssä ei turvallisuusjärjestelyihin kiinnitetty erityistä huomiota, vaan messukyselyyn vastanneet pitivät asuntomessutapahtumaayleisturvallisena.

7 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

7.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia toimeksiantajalle turvallisuussuunnitelma, jonka rakenteen ja sisällön tulisi noudattaa sille sekä lain että toimeksiantajan asettamia vaatimuksia. Tässä mielestäni onnistuinkin. Turvallisuussuunnitelmassa havaittuihin korjaustoimenpiteitä vaatineisiin asioihin puututtiin ja annettiin asuntomessuhenkilöstölle toimintaohjeita, ensiapu- ja alkusammutuskoulutusta.

Riskien tunnistaminen ja analysointi olivat opinnäytetyön keskeisimpiä osaluokkia. Riskianalyysin perusteella laadin turvallisuussuunnitelman toimintaohjeet eri vaaratilanteiden varalle. Oikea ennakkovarautuminen osoittautui erittäin tehokkaaksi toimintatavaksi onnettomuuksien ehkäisyssä.

7.2 Tekemisessä esiintyneitä ongelmia

Opinnäytetyöprosessin alussa oli päätettävä, miten työ tulisi tehdä. Koska toimeksiantajana oli laatia Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelma, oli mielestäni toiminnallinen opinnäytetyö sopiva valinta. Lähdemateriaali ongelmana oli se, ettei asuntomessuille oltu aiemmin tehty turvallisuussuunnitelmia, joita olisi voinut käyttää opinnäytetyön lähteenä.

7.3 Omat vahvuuteni

Opinnäytetyötä tehdessäni pidin vahvuutenani tuoretta näkemystä yleisötilaisuuden turvallisuussuunnitelman laatimisessa. Olin aiemmin työskennellyt yleisötilaisuuden valvontatehtävissä. Kokemukseni ja juuri opittu teoreettinen näkemys auttoivat minua tarkastelemaan turvallisuussuunnitelman kohdetta kriittisesti.

7.4 Omat heikkouteni

Kokemattomuuteni yleisötilaisuuden turvallisuussuunnitelman laatijana oli toisaalta heikkous. Riskien tunnistaminen ja analysoinnin aikana minulla oli huoli, pystynkö ennakoimaan kaikki riski, vai keskitynkö vain helposti havaittaviin riskeihin ja analysoin niitä. Pahimmillaan jokin oleellinen asia olisi voinut jäädä huomaamatta, eikä riskin toteutuessa olisi osattu toimia. Tästä syystä painotin riskien tunnistamisessa ja analysoinnissa asuntomessujen ammattilaisten osuutta.

7.5 Ammatillinen edistymiseni

Opinnäytetyön laatiminen on tukenut ammatillista edistymistäni monin tavoin. Opinnäytetyötä laatiessani olin yhteydessä eri viranomaisiin, rakennusalan ammattilaisiin, messujenjärjestäjiin ja yksityisiin rakentajiin. Laukaan 2003 asuntomessujen turvallisuussuunnitelman laatiminen opetti minulle miten pienistä palasista yleisötilaisuuden perusturvallisuus rakentuu. Opinnäytetyöprosessi on lisäksi laajentanut viranomaisnäkökulmaani turvallisuustyössä.

7.6 Turvallisuussuunnitelman jatko

Asuntomessujen turvallisuussuunnitelmien perusteet säilyvät vuosittain samoina, mutta jokainen asuntomessualue tarjoaa turvallisuussuunnitelmalle omat erityispiirteensä. Lainsäädännön muutos 2004 vuoden alusta asettaa uusia vaatimuksia turvallisuussuunnitelmien laatimiselle. Asuntomessujen turvallisuussuunnitelma on työkalu, jota asuntomessujen projektipäällikkö tulee käyttämään messujen aikana apuna turvallisuusasioita hoidettaessa.

LÄHTEET

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2001. Tutki ja kirjoita. 6. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Internetlähteet:

Kokoontumislaki 530/1999. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>>. (Luettu 4.10.2005).

Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta 75/2004. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040075>>. (Luettu 4.10.2005).

Pelastuslaki 468/2003. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030468>>. (Luettu 4.10.2005).

Pelastustoimilaki 561/1999. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1999/19990561?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=pelastustoimilaki>>. (Luettu 4.10.2005).

Pelastustoimiasetus 857/1999. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990857?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=pelastustoimiasetus>>. (Luettu 4.10.2005).

PK-yrityksen riskienhallinta. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.pk-rh.com>>. (Luettu 4.10.2005).

Työturvallisuuslaki 738/2002. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>>. (Luettu 4.10.2005).

Työsopimuslaki 55/2001. Saatavilla www-muodossa:

<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010055>>. (Luettu 4.10.2005).

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003. Saatavilla www-muodossa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030787>. (Luettu 4.10.2005).